

Organizační úvod

TODO!!!

Úvod

TODO!!!

Definice 0.1

Zúplnění míry λ_B^n nazveme Lebesgueovou mírou v $\mathbb{R}^n$.

Poznámka 1. Lebesgueova míra je σ -konečná.

2. Množinu $\mathcal{B}_0(\mathbb{R}^n) := \sigma(\mathcal{B}(\mathbb{R}^n) \cup \mathcal{N})$ nazýváme σ -algebrou lebesgueovsky měřitelných množin. Platí $\mathcal{B}(\mathbb{R}^n) \subsetneq \mathcal{B}_0(\mathbb{R}^n) \subsetneq \mathcal{P}(\mathbb{R}^n)$.

3. Lebesgueova míra je regulární v následujícím smyslu:

$$\forall E \in \mathcal{B}_0(\mathbb{R}^n) \forall \varepsilon > 0 \exists \text{otevřená množina } G \exists \text{uzavřená množina } F : F \subset E \subset G \wedge \mu(G \setminus F) < \varepsilon.$$

Definice 0.2 (Značení)

Nechť X, Y jsou množiny a $f : X \rightarrow Y$. Je-li $\mathcal{S} \subset \mathcal{P}(Y)$, pak $f^{-1}(\mathcal{S}) := \{f^{-1}(S) | S \in \mathcal{S}\}$.

Věta 0.1 (O zobrazení $f : X \rightarrow Y$)

Nechť X, Y jsou množiny a $f : X \rightarrow Y$.

1. Je-li $\mathcal{M}$ σ -algebra na Y , pak $f^{-1}(\mathcal{M})$ je σ -algebra na X .

2. Je-li $\mathcal{S} \subset \mathcal{P}(Y)$, pak $f^{-1}(\sigma(\mathcal{S})) = \sigma(f^{-1}(\mathcal{S}))$.

┌
Důkaz

Později.

□

1 Měřitelná zobrazení

Definice 1.1 (Měřitelné zobrazení)

Nechť $(X, \mathcal{A})$, $(Y, \mathcal{M})$ jsou měřitelné prostory. Zobrazení $f : X \rightarrow Y$ nazveme měřitelným (vzhledem k $\mathcal{A}$ a $\mathcal{M}$), jestliže $f^{-1}(\mathcal{M}) \subset \mathcal{A}$.

Jestliže některý z prostorů X, Y je metrický prostor, pak za příslušnou σ -algebru bereme σ -algebru borelovských podmnožin (pokud není řečeno jinak).

Měřitelné zobrazení mezi dvěma metrickými prostory se nazývá borelovsky měřitelné (krátce borelovské).

Poznámka 1. Snadno se ověří, e kompozice dvou měřitelných zobrazení je měřitelné zobrazení.

2. Z věty O zobrazení... plyne, že jsou-li $(X, \mathcal{A}), (Y, \mathcal{M})$ měřitelné prostory, pak zobrazení $f : X \rightarrow Y$ je měřitelné právě tehdy, když $f^{-1}(\mathcal{S}) \subset \mathcal{A}$, kde $\mathcal{S} \subset \mathcal{P}(Y)$ je generátor σ -algebry $\mathcal{M}$. Speciálně je-li $(X, \mathcal{A})$ a Y metrický prostor, pak zobrazení $f : X \rightarrow Y$ je měřitelné $\Leftrightarrow f^{-1}(G) \in \mathcal{A} \forall$ otevřenou množinu $G \subset Y$.

Důsledek

Každé spojitě zobrazení mezi dvěma metrickými prostory je měřitelné (borelovské).

┌

Důkaz

Z věty O zobrazení... (vzory otevřených množin při spojitěm zobrazení jsou otevřené množiny). □

Věta 1.1 (Generátory $\mathcal{B}^n := \mathcal{B}(\mathbb{R}^n)$)

Borelovská σ -algebra $\mathcal{B}^n$ je generována

1. *otevřenými intervaly $(a_1, b_1) \times \dots \times (a_n, b_n)$, kde $-\infty < a_i < b_i < +\infty$,*
2. *systémem $\mathcal{S} := \{(-\infty, a_1) \times \dots \times (-\infty, a_n)\}$, kde $a_i \in \mathbb{R}$.*

Věta 1.2 (O měřitelných zobrazeních)

Nechť $(X, \mathcal{A})$ je měřitelný prostor.

1. *Jsou-li $f : X \rightarrow \mathbb{R}^n$ a $g : X \rightarrow \mathbb{R}^m$ měřitelná zobrazení, pak zobrazení $(f, g) : X \rightarrow \mathbb{R}^{n+m}$ je měřitelné.*
2. *Jsou-li $f, g : X \rightarrow \mathbb{R}^n$ měřitelná zobrazení, pak zobrazení $f \pm g$ jsou měřitelná zobrazení.*
3. *Jsou-li $f, g : X \rightarrow \mathbb{R}$ měřitelné funkce, pak také $f \cdot g, \max(f, g), \min(f, g)$ jsou měřitelné.*

Poznámka

Prostor $\mathbb{R}^*$ je metrický prostor s metrikou např. $\varrho^*(x, y) = |\varphi(x) - \varphi(y)|$, kde $\varphi(x) := \frac{x}{1+|x|}$ pro konečné x a $\varphi(\pm\infty) = \pm 1$ (tzv. redukováná metrika).

Redukovaná metrika má následující vlastnosti (viz Jarník – Diferenciální počet 2, str. 245, 246):

1. V množině $\mathbb{R}$ je ekvivalentní s eukleidovskou metrikou.
2. Konvergence v prostoru $(\mathbb{R}^*, \varrho^*)$ splývá s konvergencí zavedenou v $\mathbb{R}^*$ pomocí okolí bodů.

Platí $\mathcal{B}^* := \mathcal{B}(\mathbb{R}^*) = \sigma(\{\langle -\infty, a \rangle \mid a \in \mathbb{R}\})$. Plyne z:

1. $\forall$ otevřenou množinu $G \subset \mathbb{R}^*$ lze psát jako spočetné sjednocení intervalů typu $\langle -\infty, a \rangle, (a, b), (b, \infty)$.
2. $\langle -\infty, a \rangle$ je stejný jako v $\mathbb{R}^*$.
3. $(a, +\infty)$ je $\mathbb{R}^* \setminus \langle -\infty, a \rangle$.
4. $(a, +\infty) = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} \langle a + \frac{1}{n}, +\infty \rangle$.
5. $(a, b) = \langle -\infty, b \rangle \cap (a, +\infty)$.

Věta 1.3 (O měřitelných funkcích)

Bud' $(X, \mathcal{A})$ měřitelný prostor. Pak platí

1. $f : (X, \mathcal{A}) \rightarrow \mathbb{R}$ je měřitelná funkce právě tehdy, když $f^{-1}((-\infty, a)) \in \mathcal{A}, \forall a \in \mathbb{R}$.
2. $f : (X, \mathcal{A}) \rightarrow \mathbb{R}^*$ je měřitelná funkce právě tehdy, když $f^{-1}(\langle -\infty, a \rangle) \in \mathcal{A}, \forall a \in \mathbb{R}$.

Důsledek

Nechť $f, g : (X, \mathcal{A}) \rightarrow \mathbb{R}^*$ jsou měřitelné funkce. Pak

1. množiny $\{x \in X \mid f(x) < g(x)\}, \{f \leq g\}, \{f = g\}$ jsou měřitelné.
2. funkce $\max(f, g), \min(f, g)$ jsou měřitelné funkce.

Věta 1.4 (O měřitelných funkcích podruhé)

Jsou-li funkce $(f_n)_{n=1}^\infty$ množiny $(X, \mathcal{A})$ do $\mathbb{R}^*$ měřitelné funkce, pak funkce $\sup_{n \in \mathbb{N}} f_n, \inf_{n \in \mathbb{N}} f_n, \limsup_{n \in \mathbb{N}} f_n, \liminf_{n \in \mathbb{N}} f_n$ jsou měřitelné.

Definice 1.2 (Jednoduchá funkce)

Funkce $S : X \rightarrow [0, +\infty)$ se nazývá jednoduchá, jestliže množina $S(X)$ je konečná.

Platí, že $s(x) = \sum_{\alpha \in S(X)} \alpha \cdot \chi_{S=\alpha}$. Součet na pravé straně této rovnosti nazveme kanonickým vyjádřením jednoduché funkce.

2 Abstraktní Lebesgueův integrál

Věta 2.1 (O nezáporné měřitelné funkci)

Nechť $f : (X, \mathcal{A}) \rightarrow \langle 0, +\infty \rangle$ je měřitelná funkce. Pak existuje posloupnost jednoduchých (nezáporných) měřitelných funkcí $\{s_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ tak, že $s_n \nearrow f$ (konverguje nahoru).

Jestliže navíc f je omezená, pak $s_n \rightrightarrows f$.

Definice 2.1

Nechť $(X, \mathcal{A}, \mu)$ je prostor s mírou.

1. Je-li $s : (X, \mathcal{A}) \rightarrow [0, +\infty)$ jednoduchá měřitelná funkce, zapíšeme ji v kanonickém tvaru $s = \sum_{j=1}^k \alpha_j \chi_{E_j}$ a definujeme

$$\int_X s d\mu = \int_X s(x) d\mu(x) := \sum_{j=1}^k \alpha_j \mu(E_j).$$

2. Je-li $f : (X, \mathcal{A}) \rightarrow [0, +\infty]$ měřitelná funkce, pak definujeme

$$\int_X f d\mu = \sup \left\{ \int_X s d\mu \mid 0 \leq s \leq f \wedge s \text{ je jednoduchá} \right\}.$$

3. Je-li $f : (X, \mathcal{A}) \rightarrow \mathbb{R}^*$, pak definujeme

$$\int_X f d\mu = \int_X f^+ d\mu - \int_X f^- d\mu, \text{ má li pravá strana smysl.}$$